Civilinė byla Nr. e3K-3-72-781/2023 Teisminio proceso Nr. 2-68-3-03986-2021-0 Procesinio sprendimo kategorijos: 2.2.1.9.4; 2.2.3.1.1; 3.1.7.6 (S)

in	ng1		

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. sausio 26 d. Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), Jūratės Varanauskaitės (pranešėja) ir Dalios Vasarienės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę byla pagal **atsakovo A. P.** kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 10 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo S. M. ieškinį atsakovui A. P. dėl paskleistų duomenų neatitikties tikrovei, asmens garbės ir orumo gynimo, neturtinės žalos atlyginimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

- Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių asmens garbės ir orumo gynimą, proceso teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų paskirstymą, aiškinimo ir taikymo.
- 2. Ieškovas prašė pripažinti, jog 2021 m. vasario 4 d. atsakovo vardu Lietuvos žiniasklaidos priemonių redaktoriams paskleisti teiginiai: "S. M. sąmoningai viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją apie vykstančius teismo procesus: klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę, nutyli apie eilę nagrinėjamose bylose jau priimtų S. M. nepalankių procesinių sprendimų ir t. t. Ieškinius šiose bylose mano Klientas pareiškė gindamas savo konstitucines teises ir gindamasis nuo informacinio smurto sistemingo tikrovės neatitinkančios, manipuliatyviai iškraipytos bei sufabrikuotos informacijos apie Klientą kūrimo, viešo skelbimo komerciniais tikslais, o taip pat nuo nekontroliuojamo tokios informacijos platinimo", neatitinka tikrovės ir pažemino ieškovo garbę ir orumą; priteisti iš atsakovo 1 Eur neturtinės žalos atlyginimą.
- 3. Ieškovas nurodė, kad teismuose nagrinėjami jo ir atsakovo civiliniai ginčai, vyksta kiti teisiniai procesai. Ieškovas visuomenės informavimo priemonės "Delfi" 2021 m. vasario 3 d. rengtoje laidoje juos tiksliai bei trumpai pakomentavo, kartu pateikdamas tikslius duomenis ir jų niekaip neiškraipydamas. Tačiau po internetinės laidos pasirodymo 2021 m. vasario 4 d. atsakovo vardu buvo išplatintas pranešimas Lietuvos žiniasklaidos priemonių redaktoriams. Pranešimu buvo teigiama, jog minėto interviu metu ieškovas paskleidė netikslią ir neteisingą informaciją, atsakovo atžvilgiu naudoja informacinį smurtą, siekia veikti iš anksto nagrinėjamas civilines bylas bei jose priimamus sprendimus. Ieškovas mano, jog buvo pažeista jo garbė bei orumas, nes apie jį bei jo vykdomą veiklą socialinėje platformoje "YouTube" buvo paskleista tikrovės neatitinkanti informacija bei duomenys.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

- 4. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2022 m. sausio 4 d. sprendimu ieškinį atmetė.
- 5. Teismas nustatė, kad 2021 m. vasario 4 d. atsakovo advokatas J. Petreikis kreipėsi į Lietuvos žiniasklaidos priemonių redaktorius tokio turinio pranešimu:
 - "Kreipiuosi į Jus savo kliento A. P. (toliau Klientas, teisinių paslaugų sutarties išrašas pridedamas) pavedimu ir atstovaudamas jo interesams.

Kaip Jums yra žinoma, šiuo metu Lietuvos teismuose yra nagrinėjamos 2 civilinės bylos dėlS. M. viešai skelbiamos informacijos apie mano Klientą. Ieškinius šiose bylose mano Klientas pareiškė gindamas savo konstitucines teises ir gindamasis nuo informacinio smurto – sistemingo tikrovės neatitinkančios, manipuliatyviai iškraipytos bei sufabrikuotos informacijos apie Klientą kūrimo, viešo skelbimo komerciniais tikslais, o taip pat nuo nekontroliuojamo tokios informacijos platinimo. Nagrinėjamose civilinėse bylose sprendžiami klausimai, susiję su informacijos rengėjo ir skleidėjo atsakomybe už tokio pobūdžio kūrybinį turinį, atsižvelgiant į tai, kad tokios kūrybos skelbimo tikslas yra akivaizdžiai komercinis.

Tačiau S. M., kaip ginčo šalis, dar iki bylų teisminio nagrinėjimo iš esmės pradžios, siekia suformuoti sau palankią išankstinę viešąją nuomonę, galimai taip tikėdamasis paveikti bylas nagrinėjančius teismus priimti jam palankius sprendimus.

S. M. ne tik savo valdomose, tačiau ir žiniasklaidos priemonėse siekia galimybės viešai vertinti kitos bylos pusės – Kliento – procesinį elgesį, tariamus tokio elgesio tikslus ir motyvus, t. y., viešai išsakyti itin neigiamo pobūdžio vertinimus apie mano Kliento naudojimąsi konstitucine teise į teisminę gynybą. S. M. sąmoningai viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją apie vykstančius teismo procesus: klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę, nutyli apie eilę nagrinėjamose bylose jau priimtų S. M. nepalankių procesinių sprendimų ir t. t. S. M. pasirinktą informacijos pateikimo būdą vertinu kaip šiuo metu teismuose nagrinėjamų bylų šalies siekį, dezinformuojant profesionalius žurnalistus, informacinėje erdvėje daryti spaudimą teismui, t. y., iki bylų nagrinėjimo iš esmės pradžios, sprendimų jose priėmimo ir įsiteisėjimo, formuoti vienpusišką ir išimtinai jam palankią visuomenės nuomonę.

Šiame kontekste pažymiu, kad Klientą atstovaujanti advokatų kontora, tiek, kiek tai leidžia advokato etika, visada yra pasiruošusi atsakyti į su vykstančiais teismo procesais susijusius klausimus, o taip pat pateikti su šiais teisiniais procesais susijusią viešosios informacijos rengėjus/skleidėjus dominančią informaciją.

Suprantu, kad šis dviejų asmenų civilinis ginčas, dėl kurio ateityje turės pasisakyti Lietuvos Respublikos teismai, gali būti susidomėjimo objektas ir Jūsų redakcijoje, todėl iš anksto prašau Jūsų, rengiant informaciją apie šiuos teisminius procesus, sudaryti galimybę mano Klientui ar jo atstovams pateikti savo poziciją."

- 6. Teismas konstatavo, kad šalies atstovo advokato kreipimasis į visuomenės informavimo priemones atstovaujant pagal pavedimo sutartį ir ginant kliento interesus ginčo atveju nesukuria materialiuoju teisiniu požiūriu (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau CK) 2.24 straipsnio pagrindu) teisinių santykių tarp atstovaujamojo ir ieškovo, nežemina ieškovo garbės ir orumo, nesukuria tarpusavio teisių ir pareigų, kildinamų iš 2021 m. vasario 4 d. pranešimo Lietuvos žiniasklaidos priemonių redaktoriams.
- Iš teismui pateiktų įrodymų televizijos programų vaizdo įrašų, pokalbių stenogramų teismas nustatė, kad šalys konfliktuoja, viena kitos atžvilgiu skleidžia informaciją, formuojančią negatyvų požiūrį į asmenį, jo teisines vertybes – asmens garbę ir orumą, privatumą, gerą reputaciją.
- 8. Teismas konstatavo, kad informaciją paskleidė atsakovo atstovas advokatas, atstovaudamas klientui ir teikdamas jam teisines paslaugas, jis yra kreipimosi skleidėjas (pirminis šaltinis), o A. P. yra netinkamas atsakovas, nes jis negali atsakyti už advokato teisinio pavedimo vykdymo metu atstovo atliktus teisinius veiksmus, jų metu išdėstytas mintis, nuomonę, teisinę poziciją pagal sutarties su klientu įgaliojimą. Advokato prašymu įgyvendinta Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 15 straipsmyje įtvirtinta atsakymo teisė, prašymas atitinka įstatymo reikalavimus (Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymą, Visuomenės informavimo įstatymo 13–15 straipsnius), žmogaus garbę ir orumą ginančias teisės normas.
- 9. Teismas atmetė ieškovo nurodytą aplinkybę, kad pirmajame teiginyje ("S. M. sąmoningai viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją apie vykstančius teismo procesus: klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę, nutyli apie eilę nagrinėjamose bylose jau priimtų S. M. nepalankių procesinių sprendimų ir t. t.") yra paskleista tikrovės neatitinkanti informacija, kuri žemina ieškovo garbę ir orumą. Iškeltų civilinių bylų skaičius, jų procesinė baigtis negali žeminti ir nežemina asmens garbės ir orumo.
- 10. Antrą teiginį ("Ješkinius šiose bylose mano Klientas pareiškė gindamas savo konstitucines teises ir gindamasis nuo informacinio smurto sistemingo tikrovės neatitinkančios, manipuliatyviai iškraipytos bei sufabrikuotos informacijos apie Klientą kūrimo, viešo skelbimo komerciniais tikslais, o taip pat nuo nekontroliuojamo tokios informacijos platinimo") teismas pripažino kreipimosi autoriaus subjektyviu įsitikinimu, nuomone, kad ieškovas apie atsakovą nuolat skleidžia tikrovės neatitinkančią informaciją.
- 11. Teismo vertinimu, ieškovo nurodyti teiginiai nežeidžia ieškovo garbės ir orumo, nes kreipimosi tekste yra išdėstyta ieškovo civilinio oponento nagrinėjamose civilinėse bylose teisinė pozicija dėl ieškovo pasisakymų žiniasklaidoje, nurodoma žiniasklaidos priemonėms atsakovo turima ir ginama atsakymo teisė, neturtinė žala iš teisėtų veiksmų neatsirado.
- 12. Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal ieškovo apeliacinį skundą, 2022 m. gegužės 10 d. nutartimi pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą ir pripažino, kad 2021 m. vasario 4 d. kreipimesi į Lietuvos žiniasklaidos priemonių redaktorius atsakovas paskleidė neatitinkantį tikrovės ir pažeminusį ieškovo garbę ir orumą faktą, jog ieškovas viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją apie vykstančius teismo procesus: klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę; panaikino teismo sprendimo dalį, kuria iš ieškovo atsakovui priteistas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas; kitą teismo sprendimo dalį paliko nepakeistą.
- 13. Apeliacinės instancijos teismas pripažino nepagrįsta pirmosios instancijos teismo išvadą, kad A. P. yra netinkamas atsakovas byloje, nurodė, jog veiksmas, atliktas atstovaujamojo vardu, yra ne atstovaujančio asmens, o paties atstovaujamojo atliktas veiksmas. Byloje nebuvo pateikta duomenų, kad advokatas J. Petreikis veikė nežinant ar prieštaraujant atstovaujamajam A. P., todėl ieškovas pateikė ieškinį tinkamam atsakovui.
- 14. Apeliacinės instancijos teismas įvertino, kad kreipimosi teiginiais, jog ieškovas viešai skleidžia netikslią ir neteisingą informaciją apie ieškinių skaičių ir reiškiamų reikalavimų esmę, buvo pranešta, kad ieškovas klaidina visuomenę ir visuomenės informavimo priemones, yra nesąžiningas, klaidinantis kitus asmuo, siekiantis sau atitinkamos komercinės naudos. Toks pranešimas pripažintinas žeminančiu asmens garbę ir orumą, nes sąmoningas priešingos žinomiems faktams informacijos skleidimas leidžia vertinti visuomenės informavimo priemonėje kalbantį asmenį kaip nejaučiantį atsakomybės už savo žodžius, kaip asmenį, kuriuo negalima pasitikėti ir į kurio kalbas neverta kreipti dėmesio.
- 15. Apeliacinės instancijos teismas sutiko su ieškovo argumentais, kad pirmasis teiginys "S. M. sąmoningai viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją apie vykstančius teismo procesus: klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę <...>" yra žinia, o ne nuomonė, nes teiginio atitiktį tikrovei galima patikrinti. Ieškovas pateikė bylų sąrašą iš Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo, iš kurio matyti, kad Vilniaus apygardos teisme 2021 m. buvo užregistruotos nagrinėti keturios civilinės bylos su atskiraisiais skundais, o Vilniaus miesto apylinkės teisme buvo įregistruotos dvi civilinės bylos, kuriose ieškovas yra A. P., o atsakovas S. M.. Taip ieškovas įrodė savo paskleistų duomenų atitiktį tikrovei, o atsakovas nepateikė įrodymų, kokį klaidingą, neteisingą ieškinių skaičių įvardijo ieškovas, koks yra tikslus ir teisingas ieškinių skaičius, kokią klaidingą informaciją apie reiškiamų reikalavimų esmę pateikė ieškovas. Pareiga įrodyti, kad paskleista informacija atitinka tikrove, tenka ją paskelbusiam asmeniui, šiuo atveju atsakovui. Tai, kad atsiliepime į apeliacinį skundą atsakovas nurodė, jog paskelbta netiesa apie priimtus tarpinius procesinius sprendimus, reiškia, kad atsakovas neįrodinėja teiginių "<...> klaidingai įvardintas ieškinių skaičius, reiškiamų reikalavimų esmė <...>" neatitikties tikrovei, o nurodo aplinkybę, kad ieškovas skelbia netiesą apie priimtus tarpinius procesinius sprendimus, informacijius teisminius procesus. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, teiginys apie jau priimtų S. M. nepalankių sprendimų nutylėjimą nebuvo šios bylos nagrinėjimo dalykas, dėl to nėra pagrindo vertinti, kad nutylėjimas apie priimtus nepalankius sprendimus yra netiksli informacija apie vykstančius teismo procesus, atsakovas nepagrindė savo pozicijos tokiais argumentais, be to, nepateikta duomenų, kad bylose būtų priimti galutiniai, įsiteisėję nepalankūs ieškovui procesiniai sprendimai, nutylėjimas apie kuriuos galėtų būti vertinamas kaip netikslios informacijos apie teismo proc
- 16. Dėl antrojo teiginio pranešimo, kokius ieškinius teismui ir kokiu pagrindu (dėl ieškovo skleidžiamų neatitinkančių tikrovės ir jo garbę ir orumą žeminančių žinių) yra pareiškęs atsakovas, apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad kitose civilinėse bylose bus vertinama, ar A. P. ieškiniai pagristi, vadinasi, šioje byloje teismas neturi pagrindo nagrinėti ir vertinti tų pačių aplinkybių. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, pranešimas, kokius ieškinius ir kokiu pagrindu yra pareiškęs atsakovas, atitinka tikrovę, o šiame teiginyje nėra paskelbiamas faktas, kad ieškovas skelbia iškraipytą, sufabrikuotą informaciją. Atsakovas nurodė savo nuomonę apie tai, ką skelbia ieškovas.
- 17. Kadangi ieškinys dėl pripažinimo patenkintas iš dalies, be to, apgintos ieškovo teisės į garbę ir orumą, apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad tai yra pakankama satisfakcija ieškovui, todėl ieškinio dalį dėl 1 Eur neturtinės žalos atlyginimo atmetė.
- 18. Apeliacinės instancijos teismas priteisė ieškovui iš atsakovo žyminį mokestį, kurį jis sumokėjo už vieną neturtinį ieškinio reikalavimą ir už apeliacinį skundą dėl vieno neturtinio reikalavimo (150 Eur); taip pat panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria atsakovui iš ieškovo priteistas atstovavimo išlaidų atlyginimas. Nurodęs, kad ieškinys yra neturtinis, apeliacinės instancijos teismas neskirstė šalims jų patirtų atstovavimo išlaidų ir netaikė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau ir CPK) 93 straipsnio 2 dalyje nustatytų proporcijų.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

19. Atsakovas kasaciniu skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 10 d. nutarties dalį, kuria pakeistas Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. sausio 4 d. sprendimas, ir dėl tos dalies palikti galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. sausio 4 d.

sprendimą; priteisti iš ieškovo visų patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas yra grindžiamas šiais argumentais:

- 19.1. Apeliacinės instancijos teismas akivaizdžiai netinkamai taikė materialiosios teisės normas: taikė CK 6.756 straipsnį (bendrąją teisės normą), tačiau nepagrįstai netaikė Advokatūros įstatymo 4 straipsnio 3 dalies, 2 straipsnio 1 dalies, kurios yra specialiosios normos 6.756 straipsnio atžvilgiu ir apibrėžia pavedimo advokatui turinį ir esmę. Šios teisės taikymo ir aiškinimo klaidos lėmė Visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnio 76, 77 punktų ir CK 2.24 straipsnio taikymo klaidą ir turėjo lemiamą įtaką neteisėtos nutarties priėmimui, nes teisinė atsakomybė pagal CK 2.24 straipsnį buvo pritaikyta netinkamam atsakovui, pastarąjį nepagrįstai laikant ginčo informacijos rengėju ir skleidėju. Apeliacinės instancijos teismas neįvertino atstovavimo (pavedimo) santykio tarp advokato ir jo kliento specifiškumo, nepagrįstai suabsoliutino bendrąją taisyklę, kad už įgaliotinio veiksmus atsako įgaliotojas, tokiu būdu padarė klaidingą išvadą, kad už advokato, jam vykdant profesines pareigas, parengtą ir atitinkamiems subjektams pateiktą teisinio dokumento turinį (jame vartojamas formuluotes) atsakomybė pagal CK 2.24 straipsnį turi būti taikoma klientui, kurio vardu advokatas veikė. Teisinių paslaugų (pavedimo) sutartis yra specialioji pavedimo sutartis, pasižyminti tuo, kad nors advokatas visada veikia atstovaujamojo vardu ir interesais, ne klientas, o būtent advokatas, vadovaudamasis Advokatūros įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi, 2 straipsnio 1 dalimi, pagal teisinių paslaugų sutarties apimtį rengia teisinę reikšmę turinčius dokumentu, taigi, Visuomenės informavimo įstatymo prasme būtent advokatas, o ne jo atstovaujamas klientas yra teisinę reikšmę turinčių dokumentų rengėjas. Atsakomybės pagal CK 2.24 straipsnį taikymas atsakovui už advokato parengto teisinio dokumento turinį ir šio dokumento perdavimą atitinkamiems subjektams paneiga fiduciarinių santykių tarp advokato ir jo kliento esmę ir sukuria precedentą, lemiantį kliento pareigą pačiam teisinės atsakomybės prasme įvertinti advokato parengtą dokumentą, o tai prieš
- 19.2. Nagrinėjamu atveju vertinant ginčo informaciją taip pat turėtų būti taikoma CK 2.24 straipsnio 9 dalis. Advokatas turėjo teisinį pagrindą kreiptis į visuomenės informavimo priemonių redakcijas, siekdamas įgyvendinti Visuomenės informavimo įstatymo 15 straipsnyje nustatytą atsakovo teisę į atsakymą. Kreipimasis buvo išsiųstas tik tiems subjektams, kurie turi teisės aktais nustatytas pareigas visuomenės informavimo priemonėje skelbiamos informacijos atžvilgiu, įskaitant pareigą užtikrinti kritikuojamam asmeniui teisę atsakyti. Byloje nėra duomenų, kad advokato kreipimosi turinys būtų paskleistas tretiesiems asmenims, t. y. asmenims, nesusijusiems su prašomos užtikrinti teisės (atsakymo teisės) įgyvendinimu, todėl nėra pagrindo konstatuoti, kad kreipimosi turinys tapo žinomas trečiajam asmeniųi. Nutarties motyvai ir išvados taip pat yra priešingi naujausiems Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau ir EŽTT) išaiškinimams dėlŽmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje įtvirtintos teisės ribojimo, vertinant ją advokato profesinių pareigų vykdymo kontekste (2022 m. gegužės 17 d. sprendimas byloje Simič prieš Bosniją ir Hercogoviną, peticijos Nr. 39764/20).
- 19.3. Teismas padarė esminę CPK 93 straipsnio 2 ir 5 dalių taikymo klaidą, nes nepagrįstai kvalifikavo ginčą kaip neturtinį, be teisinio pagrindo neatsižvelgė į tenkintų ir atmestų reikalavimų dalis ir atitinkamai nepaskirstė atsakovo bylinėjimosi išlaidų, nors paskirstė ieškovo patirtas bylinėjimosi išlaidas, pažeidė CPK 17 straipsnyje įtvirtintą šalių lygiateisiškumo principą. Šiuo atveju ieškovas pareiškė tiek neturtinį, tiek turtinį (žalos atlyginimo) reikalavimą. Prašoma priteisti žalos atlyginimo suma kvalifikuojant ginčą kaip turtinį ar neturtinį teisinės reikšmės neturi. Ta aplinkybė, jog teismas tenkino tik dalį ieškovo pareikšto neturtinio reikalavimo, o turtinį reikalavimą atmetė, taip pat neturi teisinės reikšmės, kvalifikuojant ginčą kaip turtinį ar neturtinį, kadangi tokia kvalifikacija priklauso nuo pareikštų, o ne nuo patenkintų reikalavimų. Įvertinus išdėstytas aplinkybės ir vadovaujantis CPK 93 straipsnio 2, 4 ir 5 dalimis, apeliacinės instancijos teismas bylinėjimosi išlaidas turėjo paskirstyti proporcingai tenkintų ir atmestų reikalavimų daliai.
- 19.4. Apeliacinės instancijos teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, kai asmens teisės yra ginamos CK 2.24 straipsnio pagrindu. Priešingai kasacinio teismo praktikoje nustatytai taisyklei, kad vien tai, jog ginčijamas teiginys gali būti patikrinamas, nesudaro pagrindo teigti, kad buvo pateikta žinia, o ne nuomonė, ginčo teiginį kvalifikavo kaip žinią, vadovaudamasis vieninteliu galimybės patikrinti kriterijumi, ginčo teiginį vertino atsietai nuo konteksto, nesilaikė taisyklės vertinti ginčo duomenų paskleidimo priežastį, tikslą ir duomenis skleidusio asmens sąžiningumą. Apeliacinės instancijos teismas nepagristai nevertino esminių aplinkybių, jog tarp ginčo šalių yra susiklostę konfliktiniai santykiai (teismuose nagrinėjami civiliniai šalių ginčai), ieškovas vykstančius teisminius ginčus pats aktyviai eskaluoja viešojoje erdvėje; advokatas kreipimąsi visuomenės informavimo priemonių redakcijoms pateikė, reaguodamas į tai, kad ieškovas viešojoje erdvėje aktyviai skleidė itin tendencingą informaciją apie vykstančius teisminius ginčus; advokatas kreipimąsi pateikė, siekdamas užtikrinti įstatymu įtvirtintą atsakovo teisę atsakyti ir taip užkirsti kelią vienašališkai ieškovo skelbiamai informacijai apie jį. Kreipimusi advokatas pateikė ieškovo, kaip teisminio proceso šalies, elgesio viešojoje erdvėje vertinimą.
- 19.5. Apeliacinės instancijos teismas neteisėtai taikė prezumpciją, kad ginčo informaciją paskleidė atsakovas, ir tokiu būdu atleido ieškovą nuo pareigos įrodyti vieną iš būtinųjų juridinių faktų, apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai ir neteisėtai taikė "žinojimo ir neprieštaravimo" prezumpciją, be jokio teisinio pagrindo ir priešingai kasacinio teismo praktikai atsakovui perkeldamas pareigą įrodinėti, kad jis nežinojo ir prieštaravo, t. y. atsakovui perkėlė fakto, kad žinias paskleidė atsakovas, įrodinėjimo naštą ir atitinkamai nuo šios naštos nepagrįstai ir neteisėtai atleido ieškovą.
- 19.6. Apeliacinės instancijos teismas pripažino žeminančia informaciją, kurios žeminančio pobūdžio ieškovas neįrodinėjo, taip pat neprašė pripažinti jos žeminančia *per se* (savaime) ir tokiu būdu nepagrįstai atleido ieškovą nuo pareigos įrodyti vieną iš būtinųjų juridinių faktų.
- 19.7. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai ir priešingai bylos duomenims konstatavo, kad atsakovas neteikė byloje įrodymų, kuo pasireiškė ieškovo paskleistos informacijos apie ieškinių teisme skaičių ir reiškiamų reikalavimų esmę neteisingumas, netikslumas. Detalius argumentus ir įrodymus atsakovas pateikė atsiliepimo į apeliacinį skundą 46–49 punktuose, atsiliepime į ieškinį ir dublike. Akivaizdu, kad nagrinėjamose bylose priimti procesiniai sprendimai yra tarpiniai sprendimai, o nutylėjimas apie ieškovui nepalankius tarpinius sprendimus (jų dalis), jų pristatymas kaip priimtų išimtmai ieškovo naudai yra netiesos apie šiuos tarpinius sprendimus skelbimas. Nutarties išvada, jog advokato kreipimesi į visuomenės informavimo priemonių redakcijas nėra nurodyta aplinkybė, kad ieškovas skelbia netiesą apie priintus jam nepalankius tarpinius procesinius sprendimus, prieštarauja objektyviems bylos duomenims ir leidžia pagrįstai abejoti, ar apeliacinės instancijos teismas susipažino su teisiniu dokumentu, kurio turinį vertino, o tai savo ruožtu leidžia spręsti, kad nutartį priėmęs teismas tinkamai neišnagrinėjo bylos. Teismui visiškai nepasisakius dėl atsakovo atsiliepimo į apeliacinį skundą argumentų, kurie patenka į bylos nagrinėjimo dalyką, atskleidžia ginčo esmę ir yra reikšmingi bylos teisiniam rezultatui, vadovaujantis kasacinio teismo praktika, yra pagrindas konstatuoti absoliutų skundžiamos nutarties negaliojimą pagal CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punktą dėl visiško motyvų nebuvimo.
- 20. Ieškovas atsiliepimu į kasacinį skundą prašo jį atmesti, skundžiamą apeliacinės instancijos teismo nutartį palikti nepakeistą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:
 - 20.1. Kasaciniame skunde nukrypstama nuo norminių teisės aktų reikalavimų ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojamos praktikos, kurioje yra nurodoma, jog klientas su advokatu dėl teisinių paslaugų susitaria pasirašydami sutartį (teisinių paslaugų sustarčių sudarymo metu galiojusio Advokatūros įstatymo 48 straipsnio 1 dalis). Tokio pobūdžio sutartis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje kvalifikuojama kaip pavedimo sutartis. Atstovui, veikiančiam atstovaujamojo interesais, yra taikomos ne tik tam tikros pareigos, bet ir papildomi lojalumo, interesų konflikto vengimo ir kiti etiško elgesio standartai. Tarp advokato ir kliento susiklosto fiduciariniai atstovo ir atstovaujamojo santykiai, grįsti pasitikėjimu. Taigi atsakovo teiginiai, jog advokatas veikė savo vardu, o ne kliento, todėl pastarasis neatsako už jo vardu pateiktą raštą ir jo turinį, prieštarauja iš esmės norminių teisės aktų reikalavimams ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotai praktikai. Pavedimo teisinių santykių esmę ir sudaro įgaliotinio (advokato) veikimas kliento vardu ir jo interesais (jo pavedimu,

o ne savo nuožiūra), kadangi asmuo yra atstovaujamas, t. y. veikiama jo pavedimu. Tokiu būdu advokatas neveikia nei savo vardu, nei savo interesais ar savo naudai. Advokatas neteikia savo pozicijos, o teikia savo kliento poziciją ir išreiškia jo valią, nuomonę ar skleidžiamą žinią. Išvada, jog advokatas yra pirminis informacijos šaltinis, kurio mintys, nuomonė ir poziciją yra reiškiamos pranešimu, iš esmės yra klaidinga bei nepagrįsta, paneigia pavedimo sutarties esmę ir paties atsakovo vardu suformuoto pranešimo esmę (turinį), kuriame aiškiai ir nedviprasmiškai suformuota pozicija, kad tai nėra asmeninė advokato nuomonė, jo mintys ar pozicija, o šis pranešimas yra siunčiamas atsakovo pavedimu ir vadovaujantis jo interesais bei skleidžiama žinia. Atsakovas pats prieštarauja savo veiksmams teikiamu skundu. Ginčo rašto parengimas patenka į teisinių paslaugų teikimą ir kartu veikimą atsakovo vardu, jo pavedimu bei jo interesais

- 20.2. CK 2.24 straipsnio 9 dalies taikymas šiuo atveju yra negalimas, nes ši norma aiškiai, kategoriškai ir nedviprasmiškai nurodo, jog atsakomybė nėra taikoma už teismo posėdžio metu išsakytas kalbas ir duomenis. Atsakovas pranešimą išplatino ne teismo posėdžio metu, o viešojoje erdvėje visoms didžiausioms visuomenės informavimo priemonėms ir tai nebuvo susiję tiesiogiai su ginčo klausimu, t. y. nebuvo jo atsikirtimai ar reikalavimai byloje.
- 20.3. Pranešimu paskleista žinia buvo tinkamai kvalifikuota bei įvertinta, o įrodinėjimo našta šalims tinkamai paskirstyta. Atsakovo teiginiais iš esmės yra konstatuojama ne tik tai, kad ieškovas neva klaidina visuomenę bei visuomenės informavimo priemones, tačiau yra konstatuojama ir pateikiama ieškovo veiksmų kvalifikacija, kuri užtraukia atitinkamą norminiuose teisės aktuose nustatytą atsakomybę. Tokiu būdu yra kuriamas įspūdis, kad ieškovas yra nesąžiningas asmuo, kuris sąmoningai klaidina visuomenę, taip sau siekdamas atitinkamos komercinės naudos. Ieškovas tinkamai, tiksliai bei objektyviai nurodė tarp šalių nagrinėjamus ginčus, pateikdamas ne tik realią faktinę situaciją atitinkančias aplinkybes, tačiau ir nurodydamas realius faktus. Be to, akivaizdu, kad informaciją galima patikrinti, todėl tai yra žinia, o ne subjektyvi nuomonė. Visi šie faktai bei duomenys yra puikiai žinomi atsakovui, nes jis dalyvauja visose civilinėse bylose. Tokiu būdu atsakovas apie ieškovą paskleidė tikrovės neatitinkančią informaciją, faktus bei duomenis ir tai atliko sąmoningai, nes jam buvo žinoma, jog jo teiginiai neatitinka realios faktinės situacijos ir tiesos. Ieškovas savo reikalavimus irodė tinkamai ir pagrįstai, o štai atsakovas savo atsikirimų ne. Ieškovas savo kuriamame tinklaraštyje visuomet akcentavo, kad jam yra svarbu tiesa ir tai jis nuolatos nurodo. Paskleisti faktai, kurių pagrindu jis yra kaltinamas ne tik netiesos bei klaidingos informacijos skleidimu, tačiau ir informacija, jog jis neva užsiima informaciniu smurtu, yra sukeliantys ypatingą žalą, diskredituoja ieškovo vardą, pakerta pastikėjimą juo ir žemina jo garbę bei orumą, leidžia abejoti ieškovo videoblogais "YouTubė" platformoje, kur ieškovas yra vertinamas kaip kokybišką ir objektyvų turinį keliantis ir kuriantis kūrėjas.
- 20.4. Šį ginčą iš esmės galima priskirti prie neturtinio pagal ginčo esmę ir (ar) pobūdį. Ieškovas neprašė priteisti turtinės žalos atlyginimo ir prašė tik simbolinės neturtinės žalos išraiškos, t. y. 1 Eur. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, jog pripažinus ieškovo teisių pažeidimą jam buvo suteikta ir satisfakcija. Taigi, esminiai ieškovo ieškinio reikalavimai buvo patenkinti, t. y. pripažintas teisių pažeidimas ir suteikta satisfakcija. Ieškovui nebuvo priteistas jo patirtų bylinėjimosi (atstovavimo) išlaidų pirmosios instancijos teisme atlyginimas, t. y. apeliacinės instancijos teismas abi šalis paliko prie savo bylinėjimosi išlaidų, tik ieškovui priteisė sumokėtą žyminį mokestį. Taigi, teismas iš esmės lygiateisiškai paskirstė bylinėjimosi išlaidas.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl atsakomybės subjekto pagal CK 2.24 straipsnį, kai informaciją išplatina pagal pavedimą kliento vardu veikiantis advokatas

- 21. Nagrinėjamoje byloje CK 2.24 straipsnio aspektu vertinamą informaciją parengė ir išplatino visoms didžiausioms visuomenės informavimo priemonėms (jų redaktoriams) atstovaujamojo (kliento) vardu veikiantis atstovas (advokatas), ir kasaciniu skundu keliamas klausimas, ar tokiu atveju atstovaujamasis yra tinkamas atsakovas.
- 22. Klientas su advokatu dėl teisinių paslaugų susitaria pasirašydami sutartį. Tokio pobūdžio sutartis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje kvalifikuojama kaip pavedimo sutartis (<u>CK</u> 6.756–6.765 straipsniai). Pavedimo sutartis pagal savo pobūdį yra sutartis dėl atstovavimo, kurios pagrindu įgaliotinis įgaliotojo (atstovaujamojo) vardu su trečiaisiais asmenimis atlieka teisinius veiksmus, todėl jai taikomos ir <u>CK</u> normos, reglamentuojančios atstovavimą (<u>CK</u> 2.132–2.151 straipsniai) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 2 d. nutartis civilinėje byloje <u>Nr. 3K-3-73/2009</u>; 2010 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje <u>Nr. 3K-3-461/2010</u>; 2014 m. lapkričio 7 d. nutartis civilinėje byloje <u>Nr. 3K-3-473/2014</u>). Taigi advokato ir kliento santykiams taikomos <u>CK</u> normos, reglamentuojančios atstovavimo ir pavedimo teisinius santykius.
- 23. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad atstovavimo pagrindu atsiranda dvejopo pobūdžio santykiai: vidiniai santykiai tarp atstovo ir atstovaujamojo ir išoriniai atstovavimo santykiai tarp atstovo ir trečiųjų asmenų, su kuriais atstovas sudaro sandorius ar atlieka kitus teisinius veiksmus atstovaujamojo vardu ir interesais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-461/2010).
- 24. Atstovui, veikiančiam atstovaujamojo interesais, yra taikomos ne tik tam tikros pareigos, bet ir papildomi lojalumo, interesų konflikto vengimo ir kiti etiško elgesio standartai. Tarp advokato ir kliento susiklosto fiduciariniai atstovo ir atstovaujamojo santykiai, grįsti pasitikėjimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. gruodžio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-642/2013).
- 25. Teisėjų kolegija pažymi, kad šiuo atveju ginčas kilo dėl advokato veiksmų, atliktų už teismo proceso ribų, dėl to nepasisako dėl atstovavimo kaip proceso teisės instituto aiškinimo ir taikymo, taip pat atmeta kasacinio skundo argumentus dėl CK 2.24 straipsnio 9 dalies, nustatančios, jog teismo proceso dalyviai neatsako už teismo posėdžio metu pasakytas kalbas bei teismo dokumentuose paskelbtus duomenis, aiškinimo ir taikymo. Atitinkamai šiai bylai neaktualūs ir kasaciniame skunde minimame EŽTT 2022 m. gegužės 17 d. sprendime byloje Simič prieš Bosniją ir Hercogoviną (peticijos Nr. 39764/20) pateikti išaiškinimai, nes nurodytoje byloje buvo sprendžiamas klausimas dėl advokato saviraiškos laisvės ribojimo nubaudimo už procesiniuose dokumentuose (apeliaciniame skunde) išsakytą poziciją pagrįstumo.
- 26. Atstovavimo atveju už civilinių teisinių santykių subjektus sandorius sudaro kiti asmenys. Bendroji išorinių atstovavimo santykių taisyklė yra ta, kad teisiniai veiksmai, kuriuos atstovas atlieka kito asmens atstovaujamojo vardu, tiesiogiai sukuria, pakeičia ir panaikina atstovaujamojo teises ir pareigas; šios pasekmės atstovaujamajam neatsiranda, jei teisiškai reikšmingus veiksmus jo vardu atlieka asmuo, kuris viršija jam suteiktas teises arba jam tokios teisės apskritai nebuvo suteiktos. Ši taisyklė įtvirtinta CK 2.133 straipsnio 1 dalyje vieno asmens (atstovo) sudarytas sandoris kito asmens (atstovaujamojo) vardu, atskleidžiant atstovavimo faktą ir neviršijant suteiktų teisių, tiesiogiai sukuria, pakeičia ir panaikina atstovaujamojo civilines teises ir pareigas. Taigi, kai sandorį atstovaujamojo vardu sudaro atstovas, laikydamasis prieš tai nurodytų sąlygų (atskleisdamas atstovavimo faktą ir veikdamas pagal suteiktų teisių ribas), atstovaujamajam atsiranda tokių pačių padarinių, kaip ir tuo atveju, jeigu sandorį jis sudarytų pats asmeniškai.

- 27. Nagrinėjamos bylos atveju ginčo pranešime aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad jis parengtas kliento (atsakovo) pavedimu ir atstovaujant jo interesams, prie pranešimo pridėtas teisinių paslaugų sutarties išrašas. Bylos nagrinėjimo metu atsakovas niekada neginčijo atstovavimo fakto, taip pat fakto, kad advokatas veikė jo vardu ir neviršijo jam suteiktų įgaliojimų (priešingai procesiniuose dokumentuose atsakovas nuosekliai teigia, kad pranešimą redakcijoms advokatas pateikė neviršydamas teisinių paslaugų teikimo apimties, vykdydamas tiesioginę savo pareigą atstovauti atsakovui ir ginti jo interesus). Atsakovas niekada neteigė, kad advokatas, parengdamas ir paskleisdamas ginčo pranešimą, veikė savo nuožiūra, viršijo suteiktus įgaliojimus, veikė be atsakovo žinios ir pan., be to, byloje nekeliamas advokato profesinės atsakomybės klausimas. Tai, kad atsakovas per atstovą siekė pasinaudoti Visuomenės informavimo įstatymo 15 straipsnyje įtvirtinta atsakymo teise, savaime nepaneigia atstovavimo santykių padarinių, nurodytų šios nutarties 26 punkte.
- 28. Teisėjų kolegija taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo atveju atsakovo atstovo pranešimas, dėl kurio turinio kilo nagrinėjamas ginčas, nebuvo paskleistas per visuomenės informavimo priemones, jis neatitinka viešosios informacijos sampratos, kaip ji apibrėžta Visuomenės informavimo įstatymo nuostatose (2 straipsnio 75 punktas, 3 straipsnio 3 dalis), ir kasaciniame skunde minimų Visuomenės informavimo įstatymo nuostatų, apibrėžiančių viešosios informacijos rengėją ir skleidėją, taikymas nagrinėjamoje byloje yra neaktualus.
- 29. Apibendrindama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija padaro išvadą, kad apeliacinės instancijos teismas tinkamai įvertino atstovavimo (pavedimo) santykio tarp advokato ir jo kliento specifiškumą ir pagrįstai pripažino atsakovą A. P. tinkamu atsakovu, sprendžiant dėl jo advokato parengtame ir išplatintame pranešime pateiktos informacijos vertinimo CK 2.24 straipsnio aspektu. Tokia išvada nepaneigia atstovo ir atstovaujamojo fiduciarinio vidinių atstovavimo santykių pobūdžio, ypač atsižvelgiant į tai, kad atsakovas nuosekliai laikėsi pozicijos, jog ginčijamo pranešimo turinys atitiko jo valią.

Dėl paskleistos informacijos vertinimo kaip neatitinkančios tikrovės ir žeminančios ieškovo garbę ir orumą

- 30. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnyje, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje įtvirtinta saviraiškos laisvė asmens teisė laisvai reikšti savo mintis ir įsitikinimus, ji yra saugotina demokratinės visuomenės teisinė vertybė. Tačiau ši teisė nėra absoliuti. Laisvė reikšti įsitikinimus, gauti ir skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatai, garbei ir orumui, privačiam gyvenimui, dorovei ar ginti konstitucinei santvarkai (Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalis), t. y. asmuo, kuris naudojasi teise skleisti informaciją, privalo laikytis įstatymų nustatytų apribojimų, nepiktnaudžiauti informacijos laisve, įgyvendindamas šią teisę, neturi varžyti ar kitaip pažeisti kitų asmenų teisių.
- 31. Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje nurodoma, kad saviraiškos laisvė turi savo ribas, net jei diskutuojama visuomenėje svarbiais bendrojo intereso klausimais, turi būti gerbiamos kitų asmenų teisės (garbė ir orumas, dalykinė reputacija ir pan.) (žr., pvz., EŽTT mutatis mutandis (su būtinais (atitinkamais) pakeitimais) 2000 m. birželio 27 d. sprendimą byloje Constantinescu prieš Rumuniją, peticijos Nr. 28871/95).
- 32. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo jurisprudencijoje išaiškinta, kad teisė į garbę ir orumą suprantama kaip asmens teisė reikalauti, jog viešoji nuomonė apie jį būtų formuojama žinių, atitinkančių tikruosius jo poelgius, pagrindu ir moralinis vertinimas atitiktų tai, kaip jis tikrovėje vykdo įstatymų, bendražmogiškos moralės normų reikalavimus (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 27 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-1-219/2015; 2020 m. lapkričio 20 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-247-701/2020 34 punktą).
- 33. Kasacinio teismo taip pat konstatuota, kad kai asmuo, įgyvendindamas savo teisę skleisti informaciją, pažeidžia teisės normų nustatytus reikalavimus ir kito asmens teises ir teisėtus interesus, jam taikoma teisinė atsakomybė (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m kovo 10 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-141-690/2016 21 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
- 34. <u>CK 2.24 straipsnio</u> 1 dalyje įtvirtinta, kad asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskleistus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės, taip pat atlyginti tokių duomenų paskleidimu jam padarytą turtinę ir neturtinę žalą.
- 35. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje pripažistama, kad asmens garbė ir orumas pagal CK 2.24 straipsnį ginami nustačius tokių faktų visetą: pirma, žinių paskleidimo faktą, antra, faktą, kad žinios yra apie ieškovą, trečia, faktą, jog paskleistos žinios neatitinka tikrovės, ir, ketvirta, faktą, kad žinios žemina asmens garbę ir orumą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 15 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-127-403/2018 29 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
- 36. Kasacinio teismo praktikoje pažymima, kad kiekvienu atveju, nustatydamas, ar buvo žinių (faktų ir duomenų) paskleidimo faktas, teismas turi išsiaiškinti, ar ši informacija tapo žinoma trečiajam asmeniui. Sąvoka "paskleidimas" apima konkrečių duomenų perdavimą bet kokiomis priemonėmis (žodžiu, raštu, laišku, įsakymu ir pan.), per visuomenės informavimo priemones, elektroniniu paštu, internetu ir pan. bent vienam asmeniui, išskyrus tą, apie kurį tie duomenys skleidžiami. Duomenys laikomi paskleistais, kai juos, be asmens, apie kurį jie paskleisti, sužino dar bent vienas pašalinis asmuo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-507/2006; 2018 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-127-403/2018, 31 punktas).
- 37. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos žiniasklaidos priemonių redaktoriams atsakovo vardu išplatinto pranešimo turinio, konkrečiai, dviejų jo teiginių. Apeliacinės instancijos teismas pripažino neatitinkančiu tikrovės ir pažeminusį ieškovo garbę ir orumą tik vieną iš ieškovo nurodytų teiginių kad ieškovas sąmoningai viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją apie vykstančius teismo procesus: klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę. Ieškovas kasacine tvarka neskundė apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo dalies, kuria jo reikalavimas dėl antrojo teiginio atmestas, dėl to kasacinis teismas toliau pasisako tik dėl pirmojo teiginio vertinimo CK 2.24 straipsnio 1 dalies taikymo kontekste.
- 38. Kasaciniame skunde visų pirma nesutinkama su ginčo teiginio kaip žinios kvalifikavimu teigiama, kad vien tai, jog ginčijamas teiginys gali būti patikrinamas, nesudaro pagrindo teigti, kad buvo pateikta žinia, o ne nuomonė, atsakovo nuomone, apeliacinės instancijos teismas ginčo teiginį vertino atsietai nuo konteksto, nesilaikė taisyklės vertinti ginčo duomenų paskleidimo priežastį, tikslą ir duomenis skleidusio asmens sąžiningumą.
- 39. Tai, ar konkrečiame teiginyje yra paskelbta žinia, ar išsakyta nuomonė, turi būti sprendžiama vadovaujantis tuo, kad žinia yra informacija apie faktus ir jų duomenis. Faktas tai tikras, nepramanytas įvykis, dalykas, reiškinys; duomenys fakto turinį atskleidžianti informacija; žinia informacija apie faktus ir jų duomenis, t. y. reiškinius, dalykus, savybes, veiksmus, įvykius, grindžiamus tiesa, kurią galima užtikriniti patikrinimo bei įrodymo priemonėmis. Žinia yra laikomas teiginys, kuriuo kas nors tvirtinama, konstatuojama, pasakoma ar pateikiama kaip objektyviai egzistuojantis dalykas. O nuomonė tai asmens subjektyvus faktų ir duomenų vertinimas. Žiniai taikomas tiesos kriterijus, jos egzistavimas gali būti patikrinamas įrodymais ir objektyviai nustatomas. Nuomonė turi turėti pakankamą faktinį pagrindą, tačiau ji yra subjektyvi, todėl jai netaikomi tiesos ir tikslumo kriterijai, nuomonės teisingumas nėra įrodinėjamas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 10 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-141-690/2016 25 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką; 2016 m. rugsėjo 23 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-394-684/2016 39 punktą; 2021 m. balandžio 28 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-109-684/2021 30 punktą).
- 40. Siekiant tinkamai atskirti žinią nuo nuomonės, svarbiausia yra įvertinti pateikiamo teksto kontekstą, autoriaus formuluotes, ar jo teikiama informacija yra suprantama kaip neginčytinas faktas, ar kaip jo asmeninis tam tikrų faktinių aplinkybių vertinimas. Darant išvadą dėl paskleistos

informacijos pobūdžio būtina atsižvelgti į visą kontekstą, kuriame ji pateikta, informacijos pateikimo konstrukciją, pagal kurią spręstina, ar autorius teikia informaciją apie su asmeniu susijusį faktą ką nors teigdamas, nurodydamas, ar pateikia savo tam tikrų duomenų subjektyvų vertinimą, kaip jis supranta teikiamus duomenis. Nuomonę ir faktus galima atskirti nustačius, ar sakiniai suformuluoti kaip teigimas, ar kaip pasiūlymas, dvejonė, abejonė, klausimas, ar dar kitokia forma (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 27 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-1-219/2015; 2016 m. kovo 10 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-141-690/2016 27 punktą; 2020 m. liepos 2 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-218-684/2020 32 punktą).

- 41. Be kita ko, EŽTT jurisprudencijoje pabrėžiama, kad sprendžiant susidūrusių dviejų demokratinėje visuomenėje itin svarbių teisių teisės į saviraiškos laisvę ir teisės į privataus gyvenimo gerbimą (apima reputaciją) konkurencijos klausimą analizuotini įvairūs klausimai: pasisakymo indėlis į visuomenei svarbią diskusiją, nukentėjusio asmens žinomumo laipsnis, pranešimo tema, ankstesnis atitinkamo asmens elgesys, publikacijos turinys, forma ir pasekmės, informacijos gavimo būdas ir jos tikrumas bei paskirtos sankcijos griežtumas (žr., pvz., EŽTT 2022 m lapkričio 15 d. sprendimo byloje *Marcinkevičius prieš Lietuvą*, peticijos Nr. 24919/20, par. 73).
- 42. Kasaciniame skunde teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas pernelyg siaurai motyvavo ginčo teiginio kvalifikavimo (teiginio priskyrimą žinios kategorijai) klausimą, neatsižvelgdamas į visą ginčo pranešimo pateikimo kontekstą ir tikslą, t. y. apeliacinės instancijos teismas nevertino, jog tarp ginčo šalių yra susiklostę konfliktiniai santykiai, ieškovas šalių teisminius ginčus pats aktyviai eskaluoja viešojoje erdvėje, atsakovas (per atstovą) ginčo teiginius paskelbė sąžiningai, siekdamas ne pažeminti ieškovą, o turėdamas tikslą įgyvendinti atsakymo teisę po ieškovo viešai paskelbtos informacijos apie atsakovą, pateikti ieškovo, kaip teismo proceso šalies, elgesio viešojoje erdvėje vertinimą.
- 43. Sutiktina su kasacinio skundo argumentais, kad kvalifikuojant ginčo teiginį vertintinos įvairios aplinkybės: bendras pasisakymo kontekstas, tonas, tikslas; vienas sakinys, frazė negali būti vertinami pažodžiui, atsietai nuo bendro pasisakymo konteksto, jei vienas sakinys, frazė išskiriami iš viso pasisakymo, tam reikia pateikti įtikinamus argumentus ir pan. (žr., pvz., cituotą EZTT sprendimą byloje *Marcinkevičius prieš Lietuvą*). Pripažintina, kad šiuo atveju atsakovas, įgyvendindamas savo atsakymo teisę, kuri yra svarbus saviraiškos laisvės elementas, iškėlė svarbią visuomenei diskusiją dėl naujų šiuolaikinės visuomenės informacinės gynybos iššūkių santykiuose su įtakingais nuomonės formuotojais Lietuvoje, dėl pastarųjų saviraiškos laisvės ribų. K ita vertus, pažymėtina ir ieškovo inicijuojamų diskusijų valstybei aktualiais klausimais (pvz., Lietuvos futbolo federacijos valdymo srityje ir kt.) svarba. Paminėtina ir tai, kad ieškovas žinomas viešas asmuo Lietuvoje (dėl savo ankstesnės politinės veiklos bei dabartinės populiaraus vaizdo tinklaraštininko veiklos), atitinkamai jis turėtų būti tolerantiškesnis kritikai. Tačiau net ir tokiame kontekste vertinamas ginčo teiginys aiškiai išsiskiria tvirtu konstatuojamuoju pobūdžiu (pvz., "sąmoningai skelbia") ir aiškiu patikrinamumu, tai turi ryškių fakto konstatavimo bruožų. Dėl to teisėjų kolegija sutinka su apeliacinės instancijos teismo išvada, kvalifikuojant ginčo teiginį kaip žinią. Šiuo aspektu teisėjų kolegija dar kartą atkreipia dėmesį į tai, kad kitą ieškovo ginčytą teiginį apeliacinės instancijos teismas kvalifikavo kaip nuomonę ir dėl to ginčo nėra.
- 44. Tai, kad tarp ginčo šalių yra susiklostę konfliktiniai santykiai ir ieškovas šalių teisminius ginčus aktyviai aptarinėja viešojoje erdvėje, nesuteikia teisės, naudojantis replikos (atsakymo) teise, skleisti tikrovės neatitinkančią informaciją.
- 45. CK 2.24 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta prezumpcija, jog paskleisti duomenys neatitinka tikrovės, kol juos paskleidęs asmuo neįrodo priešingai.
- 46. Vertindamas ginčo teiginio atitiktį tikrovei, apeliacinės instancijos teismas, remdamasis bylų sąrašu iš Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo, konstatavo, kad Vilniaus apygardos teisme 2021 m. buvo užregistruotos nagrinėti 4 civilinės bylos su atskiraisiais skundais, o Vilniaus miesto apylinkės teisme buvo įregistruotos 2 civilinės bylos pagal šios bylos atsakovo ieškinius ieškovui, tai atitiko ieškovo visuomenės informavimo priemonės "Delfi" laidoje paskelbtą informaciją apie nagrinėjamų ieškinių skaičių ir reiškiamus reikalavimus. Tai laikytina nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, kurių kasacinis teismas iš naujo netiria (<u>CPK</u> 353 straipsnio 1 dalis).
- 47. Kasaciniame skunde teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas nevertino atsakovo pateiktų įrodymų, patvirtinančių ieškovo paskleistos informacijos apie ieškinių teisme skaičių ir reiškiamų reikalavimų esmę neteisingumą, netikslumą.
- 48. CPK 270 straipsnio, reglamentuojančio reikalavimus sprendimo turiniui, 4 dalyje nustatyta, jog motyvuojamojoje sprendimo dalyje glausta forma turi būti nurodoma: teismo nustatytos bylos aplinkybės; įrodymų, kuriais grindžiamos teismo išvados, vertinimas; argumentai, dėl kurių teismas atmetė kuriuos nors įrodymus; įstatymai ir kiti teisės aktai, kuriais teismas vadovavosi, bei kiti teisiniai argumentai. CPK 331 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad apeliacinės instancijos teismo sprendimo (nutarties) motyvuojamojoje dalyje glausta forma turi būti išdėstytos teismo nustatytos bylos aplinkybės, įrodymai, kuriais grindžiamos teismo išvados, argumentai, dėl kurių teismas atmetė kuriuos nors įrodymus, taip pat įstatymai ir kiti teisės aktai bei teisiniai argumentai, kuriais teismas vadovavosi darydamas išvadas.
- 49. Teisėjų kolegija pažymi, kad savo procesiniuose dokumentuose atsakovas teikė iš esmės analogišką, kaip ir ieškovas, informaciją apie jo ir ieškovo teisminių ginčų skaičių ir pobūdį kad pagal jo ieškinius ieškovui buvo nagrinėjamos dvi civilinės bylos dėl ieškovo viešai paskleistos informacijos apie atsakovą, kurios apima 11 ieškovo sukurtų ir paskelbtų vaizdo įrašų. K iti atsakovo procesiniuose dokumentuose pateikti argumentai iš esmės susiję su jo kitose civilinėse bylose reiškiamų reikalavimų, dėl kurių tas bylas nagrinėjantys teismai dar nėra priėmę galutinio sprendimo, pagrįstumo vertinimu, ieškovo išsakytais vertinamojo pobūdžio teiginiais dėl tų reikalavimų, bylose priimtais tarpiniais procesiniais sprendimais (pvz., dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo), taigi tokie argumentai iš esmės negali būti vertinami kaip pagrindžiantys ar paneigiantys teiginio, "klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę" atitiktį tikrovei. Iš esmės tai ir nurodė apeliacinės instancijos teismas skundžiamoje nutartyje kad tokie argumentai galėtų būti tinkami įrodinėjant teiginių, jog ieškovas skelbia netiesą apie priimtus tarpinius procesinius sprendimus, informaciniuose kanaluose nuolat reiškia tik jam priimtiną, tendencingą informaciją apie vykstančius teisminius procesus, teisingumą, bet ne ginčo teiginį. Nors apeliacinės instancijos teismas netiksliai nurodė, kad tokie teiginiai nebuvo nurodyti ginčo pranešime, tačiau tai neturi teisinės reikšmės, nes nurodyti teiginiai nebuvo nagrinėjamos bylos dalykas, ieškovas neginčijo jų (ne)atitikties tikrovei ir žeminančio pobūdžio.
- 50. Remdamasi išdėstytais argumentais, teisėjų kolegija nusprendžia, kad atsakovo nurodytu klausimu apeliacinės instancijos teismas iš esmės pasisakė, pakankamai aiškiai motyvavo poziciją, kurią atsakovas kasaciniame skunde įvardijo kaip nemotyvuotą.
- 51. Kasaciniame skunde taip pat teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai atleido ieškovą nuo pareigos įrodyti paskleistos informacijos žeminantį pobūdį.
- 52. Pagal kasacinio teismo praktiką, faktą, kad, paskleidus apie asmenį tikrovės neatitinkančią informaciją, buvo pažeista asmens garbė ir orumas, turi įrodyti ieškovas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. rugsėjo 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-347/2011).
- 53. Sprendžiant klausimą dėl to, ar ginčo teiginiai žemina ieškovo garbę ir orumą, pažymėtina, kad kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, jog žeminančiomis garbę ir orumą laikomos tokios žinios, kurios įstatymų, moralės, paprotinių normų laikymosi požiūriu pažeidžia asmens garbę, orumą, jo gerą vardą visuomenėje, suponuoja neigiamas visuomenės nuostatas dėl tokio asmens (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-479/2012).
- 54. Šiuo aspektu teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad byloje konstatuota, jog atsakovas paskleidė tikrovės neatitinkančius duomenis visoms pagrindinėms Lietuvos visuomenės informavimo priemonėms. Ieškovas teigė, kad jis saugo savo reputaciją ir gerą vardą, taip buvo pakirstas pasitikėjimas juo. Ginčo teiginyje (ir apskritai visame pranešime) vartojami kategoriško pobūdžio apibūdinimai "sąmoningai viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją", kurie, teisėjų kolegijos vertinimu, yra savaime žeminantys, atsižvelgiant į tai, kad ieškovo veikla yra susijusi su įvairios tiriamojo pobūdžio informacijos viešinimu. Ieškovas byloje teikė argumentus dėl ginčo teiginių poveikio jo reputacijai kad atsakovo paskleisti teiginiai leidžia abejoti ieškovo vaizdo įrašais "YouTube" platformoje, kur ieškovas yra vertinamas kaip kokybišką ir

objektyvų turinį keliantis ir kuriantis kūrėjas, teikė į bylą socialinės platformos "YouTube" vartotojų komentarus, kurie tai patvirtina. Ginčo teiginį vertinant viso pranešimo, kuriame išsakoma nuomonė, jog ieškovas savo elgesiu siekia daryti spaudimą šalių bylas nagrinėjančiam teismui, kontekste, bendras itin radikalus kreipimosi tonas, kategoriški pareiškimai, net atsižvelgiant į konfliktinę šalių situaciją, suponuoja išvadą, kad ginčo teiginys žemino ieškovo garbę bei orumą, peržengė atsakovo atsakymo teisės ribas.

55. Apibendrindama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė <u>CK 2.24 straipsnio</u> 1 dalį ir padarė pagristą išvadą, kad aptariamas atsakovo paskleistas teiginys apie ieškovą pažemino ieškovo garbę bei orumą.

Dėl pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose patirtų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo

- 56. Pagal CPK 93 straipsnio 1, 2 dalyse įtvirtintas bendrąsias bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisykles šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą; jeigu ieškinys patenkintas iš dalies, bylinėjimosi išlaidų atlyginimas priteisiamas ieškovui proporcingai teismo patenkintų reikalavimų daliai, o atsakovui proporcingai atmestų ieškinio reikalavimo daliai. Vadovaujantis CPK 93 straipsnio 4 dalimi, teismas gali nukrypti nuo CPK 93 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių, atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos. Šalies procesinis elgesys laikomas tinkamu, jeigu ji sąžiningai naudojosi procesinėmis teisėmis ir sąžiningai atliko procesines pareigas.
- 57. Apeliacinės instancijos teismas, iš dalies patenkinęs ieškovo neturtinį reikalavimą dėl pripažinimo ir atmetęs reikalavimą dėl 1 Eur neturtinės žalos atlyginimo priteisimo, priteisė ieškovui iš atsakovo tik atitinkamą dalį jo sumokėto žyminio mokesčio, o šalių išlaidų teisinei pagalbai neskirstė. Atsakovo teigimu, taip apeliacinės instancijos teismas padarė esminę CPK 93 straipsnio 2 ir 5 dalių taikymo klaidą.
- Atsakydama į šiuos kasacinio skundo argumentus, teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išplėstinės teisėjų kolegijos išaiškinimus 2023 m. sausio 4 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-7-75-916/2023. Nurodytoje nutartyje kasacinis teismas, remdamasis, be kita ko, EŽTT jurisprudencija bylose vertinant proporcingą bylinėjimosi išlaidų paskirstymą bylosedėl neturtinės žalos atlyginimo kaip galintį lemti neproporcinga? asmens teisės i? teismine? gynyba? suvaržymą (žr., pvz., EŽTT 2013 m. liepos 18 d. sprendimo byloje *Klauz prieš Kroatiją*, peticijos Nr. 28963/10, 97 punktą), išaiškino, kad bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės "pralaimėjęs moka" taikymas negali būti mechaniškas, o yra nulemtas šio teisės į teisminę gynybą ribojimo tikslo ir proporcingumo tarp siekiamo tikslo ir pasekmių vertinimo. Tai reiškia, kad teismai, paskirstydami šalių bylinėjimosi išlaidas, turi atsižvelgti tiek į šio ribojimo tikslą atgrasyti potencialias ginčo šalis nuo nepagrįstų ieškinių (reikalavimų) reiškimo teismuose, tiek į konkrečioje byloje dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo kylančius padarinius ginčo šalims ir kitas ribojimo proporcingumui įvertinti reikšmingas aplinkybes. Tais atvejais, kai iš dalies tenkinamas ieškovo reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo, teismas, skirstydamas byloje šalių patirtas bylinėjimosi išlaidas, taisyklę "pralaimėjęs moka" turi taikyti ne mechaniškai, o, vadovaudamasis CPK 93 straipsnio 4 dalimi ir 3 straipsnio 7 dalyje nurodytais teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, gali nukrypti nuo bendrųjų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių atsižvelgdamas į šių išlaidų susidarymo priežastis, be kita ko, įvertindamas pagal taisyklę "pralaimėjęs moka" nustatyto teisės į teismine gynybą ribojimo tikslą ir proporcingumą, bylinėjimosi išlaidų paskirstymo rezultatą ir jo poveikį ginčo šalims, taip pat atsižvelgdamas į ieškovo ir atsakovo procesinį elgesį, aplinkybę, ar atsakovas patyrė papildomų išlaidų dėl pareikšto didesnio reikalavimo ir kitas šam klau
- 59. Teisėjų kolegija pažymi, kad nagrinėjamos bylos atveju ieškovo prašomas priteisti neturtinės žalos atlyginimo dydis (1 Eur) vertintinas kaip simbolinis reikalavimas, kurio (ne)tenkinimas neturi reikšmės vertinant bylos rezultatą bylinėjimosi išlaidų paskirstymo tikslu, tokio reikalavimo pareiškimas negalėjo turėti esminės įtakos atsakovo teisinės gynybos nuo pareikštų reikalavimų apimčiai, todėl net ir įvertinus, kad ieškovo pareikštas reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo apeliacinės instancijos teismo buvo atmestas, vis dėlto ieškovo neturtinis reikalavimas materialine teisine prasme buvo patenkintas 1/2 dalimi, todėl apeliacinės instancijos teismo sprendimas neskirstyti šalims jų patirtų bylinėjimosi (atstovavimo) išlaidų yra pagrįstas.
- 60. Apibendrindama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija atmeta kasacinio skundo argumentus dėl netinkamo <u>CPK 93 straipsnio</u> 2, 5 dalių taikymo.

Dėl bylos procesinės baigties ir kasaciniame teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo

- 61. Šioje nutartyje išdėstytų argumentų pagrindu teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė advokato ir kliento teisinius santykius bei atstovavimą reglamentuojančias teisės normas, pagrįstai pripažino atsakovą A. P. tinkamu atsakovų, taip pat tinkamai taikė asmens garbės ir orumo gynimą reglamentuojantį CK 2.24 straipsnį ir jo aiškinimo ir taikymo praktiką, tinkamai kvalifikavo ginčo teiginį, kad ieškovas sąmoningai viešai skelbia netikslią ir neteisingą informaciją apie vykstančius teismo procesus: klaidingai įvardija ieškinių skaičių, reiškiamų reikalavimų esmę, kaip žinią, tinkamai įvertino ir argumentavo ginčo teiginio atitiktį tikrovei ir padarė pagrįsta išvadą, kad ginčo teiginys pažemino ieškovo garbę bei orumą, priėmė tinkamą sprendimą neskirstyti šalims jų patirtų bylinėjimosi (atstovavimo) išlaidų. Kasacinio skundo argumentai skundžiamų apeliacinės instancijos teismo nutartyje padarytų išvadų nepaneigia ir nesudaro pagrindo šią nutartį panaikinti ar pakeisti (CPK 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas).
- 62. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas. Dėl šių išlaidų priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos (CPK 98 straipsnio 1 dalis).
- 63. Kasacinio skundo netenkinusi, teisėjų kolegija konstatuoja, kad kasacinį skundą padavusio atsakovo patirtos bylinėjimosi išlaidos neatlygintinos, teisę į kasaciniame teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą šiuo atveju įgijo ieškovas, jis prašo priteisti 2057 Eur bylinėjimosi išlaidų patirtų kasaciniame teisme už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą, atlyginimo. Kasaciniam teismui ieškovas pateikė šių išlaidų realumą patvirtinančius įrodymus. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad šių bylinėjimosi išlaidų dydis neviršija Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą nustatyto maksimalaus dydžio, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 1R-77 ir Lietuvos advokatūros advokatų tarybos pirmininko 2015 m. kovo 16 d. raštu Nr. 141 "Dėl Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą nustatyto maksimalaus dydžio patvirtinimo", 7 ir 8.14 punktuose nurodytų dydžių, todėl ieškovui iš atsakovo priteistinas 2057 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimas.
- 64. Kasaciniame teisme išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, nepatirta, todėl šių išlaidų atlyginimo klausimas nesprendžiamas (<u>CPK 96 straipsnio</u> 6 dalis).

359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 10 d. nutartį palikti nepakeistą.
Priteisti ieškovui S. M. (*duomenys neskelbtini*) iš atsakovo A. P. (*duomenys neskelbtini*) 2057 (du tūkstančius penkiasdešimt septynis) Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimo.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos Gražina Davidonienė

Jūratė Varanauskaitė

Dalia Vasarienė